

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118200979
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4118200979.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého U. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: otca R. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX/XX, F., t.č. I. XXXX/XX, F., a matky U. I. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/X, X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrej Gara, advokát, Štefánikova 14, Bratislava, o návrhu otca dieťaťa na zníženie výživného na maloleté dieťa a o protinávrhu matky dieťaťa na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 24P/22/2018-246 zo dňa 16.januára 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch, o zvýšení vyživovacej povinnosti otca, o zročnom výživnom, ako aj vo výroku o trovách konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 13P/128/2012-11 zo dňa 12.06.2012 v časti vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa tak, že zvýšil vyživovacu povinnosť zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, a to od 01.05.2018. Zročné výživné, za obdobie od 01.05.2018 do 31.01.2019 vyčíslil na sumu 389,- eur a uložil ju otcovi dieťaťa zaplatiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti návrhu otca dieťaťa na zníženie výživného na maloleté dieťa súd pre späťvzatie návrhu otcom zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov konania právo na ich náhradu nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ust. § 232 ods. 4 CSP a ust. § 29, § 52 CMP, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca je dôvodne podaný. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah návrhu otca zo dňa 24.01.2018, ktorým sa domáhal zníženia výživného na maloleté dieťa zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 60,- eur mesačne a tiež na protinávrh matky zo dňa 17.05.2018, ktorým sa domáhala zvýšenia výživného na maloleté dieťa zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 260,- eur mesačne.

2. Súd prvej inštancie po prejednaní veci dospel k záveru, že od predošlého rozhodnutia o výživnom sa za obdobie takmer siedmich rokov pomery na strane maloletého U. podstatne zmenili, keď v čase poslednej úpravy výživného bol maloletý U. bábätkom a v súčasnosti je už žiakom 3. ročníka Základnej školy vo X.. Uviedol, že s takýmto stavom jednoznačne súvisí nárast nákladov na výdavky súvisiace s návštevou školy, školského klubu, zubára, plavárne, školskými potrebami, voľno časovými aktivitami, stravovaním v školskej jedálni i doma, používaním internetu, zdravotnou starostlivosťou v prípade bežných ochorení maloletého dieťaťa. Považoval za preukázané, že matka dieťaťa sa o syna dlhodobo osobne stará bez pomoci otca dieťaťa. Konštatoval, že otec dieťaťa sa nepravidelne podieľa na výžive maloletého U., nemá s ním vytvorený žiadny vzťah a neudržiava s ním ani žiadny kontakt. Poukázal na zistené pomery na strane matky dieťaťa, ktorá je vydatá a okrem vyživovacej povinnosti k maloletému U.

ma vyživovaciu povinnosť k maloletému Y., s ktorým je na rodičovskej dovolenke. Na strane otca zistil, že otec maloletého U. má príjem z výkonu práce na živnosť v oblasti tesárskych prác, pri výkone práce nie je limitovaný, nespláca žiadne pôžičky ani úvery. Jeho príjem ako sám uviedol, sa pohybuje na úrovni 550,- eur až 1.100,- eur mesačne. Otec dieťaťa žije s partnerkou a jej dvoma maloletými deťmi. Zohľadnil aj to, že príjem partnerky otca predstavuje sumu asi 500,- eur mesačne. Súd prvej inštancie vzal do úvahy, že matka dieťaťa poberá len rodičovský príspevok, preto vyživovaciu povinnosť musí v zásade zabezpečiť druhý rodič - otec dieťaťa. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie zohľadnil nielen podmienky otca dieťaťa platiť vyššie výživné, ale aj jeho možnosti a schopnosti vykonávať prácu v oblasti, v ktorej aj v minulosti bol aktívny a to aj v zahraničí. Za primerané považoval zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na sumu 200,- eur mesačne, ktorá v dostatočnej miere pokryje odôvodnené potreby maloletého U. vzhľadom aj na jeho vek, pričom potrieb dieťaťa je krytá aj rodinnými prídavkami, ktoré poberá matka.

3. Proti tomuto rozsudku podala písomne v zákonnej lehote odvolanie matka dieťaťa prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že vyživovaciu povinnosť otca k maloletému dieťaťu zvýši zo sumy 160,- eur na 260,- eur mesačne s účinnosťou od 01.05.2018 vždy k 15-temu dňu v mesiaci vopred k rukám matky, v časti zročného výživného, zaviazá otca maloletého dieťaťa k úhrade zročného výživného pre maloleté dieťa za obdobie od 01.05.2018 do 31.01.2019 vo výške 929,- eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, zároveň prizná matke dieťaťa náhradu trov konania v celom rozsahu. Poukázal na to, že prvý rozsudok bol vydaný v čase, keď mal maloletý U. 2 roky a určené výživné vo výške 160,- eur v tom čase zodpovedalo odôvodneným potrebám dieťaťa. V súčasnej dobe maloleté dieťa navštevuje 3. ročník základnej školy, onedlho bude mať 9 rokov, z čoho vyplýva, že jeho potreby sa podstatne zmenili. Uviedol, že matka vyčíslila mesačné potreby maloletého dieťaťa na sumu 538,25 eura, ktorú sumu dlhodobo uhradza výlučne sama. V súčasnosti je na rodičovskej dovolenke s mladším synom a jej mesačný príjem pozostáva zo štátnych dávok a predstavuje sumu 263,38 eura. V tejto súvislosti zdôraznil, že otec dieťaťa počas konania žiadne z matkou predložených odôvodnených potrieb nespochybnil a matka náklady maloletého dieťaťa riadne zdokladovala. Uviedol, že súd v odôvodnení nevysvetlil, aké sumy potrieb maloletého dieťaťa považuje za nepreukázané resp. nedôvodné. Následne poukázal na konštatovanie súdu, že manžel matky nemá vyživovaciu povinnosť k maloletému U., avšak na jej plnenie ho napadnutým rozsudkom de facto priamo zaviazal, keď príjmy matky nepokrývajú ani len časť odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa po odpočítaní sumy uhrádzanej otcom. U otca súd naopak uviedol, že skutočnosť, že pri určení výšky výživného zohľadnil dve vyživovacie povinnosti jeho partnerky, ku ktorým vyživovaciu povinnosť nemá. Vychádzajúc z uvedeného právny zástupca matky dieťaťa zdôraznil, že pri určovaní výšky výživného súd pristupoval k dvom rovnakým skutkovým okolnostiam odlišne. Zároveň uviedol, že suma 200,- eur, ku ktorej súd dospel na základe neznámeho výpočtu nie je v súlade ani s vyjadrením kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, ktorý považoval za adekvátnu sumu výživného vo výške 220,- eur mesačne. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 63 Zákona o rodine, v zmysle ktorého je rodič - podnikateľ povinný preukázať súdu svoje príjmy a predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov, ako aj zistenie ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Zdôraznil, že otec maloletého U. počas konania nepredložil žiadne relevantné podklady prezumované v tomto ust. zákona. Dospel k záveru, že otcom preukazované príjmy sú neúplné a nekompletné. Poukázal na to, že právna zástupkyňa matky dieťaťa viackrát upozornila súd, že otec si nesplnil svoju zákonnú povinnosť zdokladovať a preukázať príjem a svoje majetkové pomery a žiadala súd, aby postupoval v súlade s domnienkou príjmu podľa ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, súd však uvedenú domnienku neuplatnil a svoj postup v odôvodnení napadnutého rozsudku nijako nevysvetlil. Súd mal podľa jeho názoru vychádzať z príjmu otca predstavujúceho 20 násobok sumy životného minima, t.j. zo sumy 4.101,40 eura. Namietal nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k priznaniu náhrady trov prvoinštančného konania, keď súd rozhodol, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na ich náhradu. S poukazom na okolnosti celého prípadu uviedol, že matka považuje za spravodlivé, aby súd rozhodol o povinnosti otca nahradiť matke trovy prvoinštančného konania vo výške 1.029,99 eura. Podporne poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 08.11.2018 sp. zn. 3P/115/2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.01.2019 sp. zn. 11CoP/566/2018, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 03.05.2017 sp. zn. 24CoP/55/2017.

4. K odvolaniu matky maloletého dieťaťa sa žiaden z účastníkov konania nevyjadril.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“ a § 34 CSP) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65,

§ 66 CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletého dieťaťa je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

7. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

8. Podľa § 62 ods. 1 zák. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 zák. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 4 zák. o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa § 62 ods. 5 zák. o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že otec maloletého dieťaťa sa svojím návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 24.01.2018 domáhal zníženia výživného na maloleté dieťa, a to zo sumy 160,- eur na sumu 60,- eur. Matka dieťaťa sa svojím protinávrhom zo dňa 17.05.2018, doručeným súdu na pojednávaní dňa 21.05.2018, domáhala zvýšenia výživného zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 260,- eur mesačne. Dôvodila tým, že posledné rozhodnutie súdu o výživnom otca pre maloleté dieťa bolo určené v dobe, keď mal maloletý U. dva roky, a to na sumu 160,- eur mesačne. V súčasnej dobe maloletý U. už navštevuje tretí ročník ZŠ a jeho potreby sa podstatne zmenili. Výdavky maloletého U. zdokumentovala, podrobne sa k nim vyjadrila a vyčíslila vo výške 538,25 eura. Ďalej poukázala na to, že otec o syna neprejavuje žiaden záujem, nestretáva sa s ním, nekontaktuje ho, neplní žiadne rodičovské povinnosti a správa sa tak, ako by U. neexistoval. Matka maloletého dieťaťa sa vydala a má už dve vyživovacie povinnosti, a to aj na syna Y. pochádzajúceho z manželstva. V súčasnosti je s mladším synom na rodičovskej dovolenke a jej mesačný príjem pozostáva zo štátnych dávok (rodičovský príspevok na mladšieho syna Y. vo výške 214,70 eura a príspevok na dve deti). Manžel matky U. dosahoval vo svojom poslednom zamestnaní čistý príjem v priemere cca 800,- eur, zmenil však zamestnanie, v súčasnosti je v služobnom pomere v ZVaJS, kde príjem by mal mať na úrovni približne rovnakej ako u predchádzajúceho zamestnávateľa. Vyživovaciu povinnosť má len k maloletému Y.. Matka dieťaťa vyčíslila svoje výdavky na sumu 295,73 eura, výdavky na odôvodnené potreby maloletého Y. vyčíslila na sumu 189,90 eura. Matka nevlastní nehnuteľnosť ani motorové vozidlo. Jej manžel vlastní motorové vozidlo P. XXX, žiadnu nehnuteľnosť nevlastní. Z obsahu spisu vyplýva, že otec syna U. videl naposledy pred tromi rokmi, nie je s ním v kontakte a nepozná ani pomery na jeho strane. Otec dieťaťa pracuje od novembra 2017 ako živnostník - tesár a v rámci mesiaca dokáže podľa vlastného vyjadrenia zarobiť od 600,- do 800,- eur v čistom. Nevlastní nehnuteľnosť, s priateľkou si kúpili auto z bazáru X. Golf rok výroby XXXX za kúpnu cenu 1.780,- eur. Prihlásil sa na kurz vodičov s cieľom vedenia osobného motorového vozidla, za ktorý mu bolo určené zaplatiť 600,- eur v mesačných splátkach po 100,- eur. Býva u priateľky s jej dvoma deťmi vo veku 7 a 9 rokov, na ktoré jej ich otec výživné neplatí. Na bývanie prispieva 180,- eur mesačne. Mesačné výdavky na jeho strane vyčíslil sumou 400 - 450,- eur. Priateľka otca dosahuje mesačný príjem okolo 500 - 550,- eur, je nemajetná. K návrhu matky maloletých detí sa vyjadril aj ÚPSVaR Nitra, ktorý žiadal zvýšenie výživného zo strany otca na maloletého U. zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 220,- eur mesačne.

13. Súd prvej inštancie rozhodoval vo veci na základe návrhu otca dieťaťa na zníženie výživného z dôvodu zmeny jeho finančnej situácie a na základe protinávrhu matky maloletého U. na zvýšenie výživného z dôvodu zmeny potrieb maloletého dieťaťa. Nakoľko otec maloletého U. podaním zo dňa 09.01.2019 doručeným súdu dňa 14.01.2019 vzal svoj návrh späť a matka U., rovnako aj kolízny opatrovník so späťvzatím súhlasili, súd konanie vo veci zníženia vyživovacej povinnosti otca voči

maloletému U. zastavil. Čo sa týka návrhu matky dieťaťa, súd prvej inštancie v danej veci dospel k záveru, že návrh matky dieťaťa je dôvodný len čiastočne, a to do výšky 200,- eur mesačne. Mal za to, že suma 200,- eur mesačne v dostatočnej miere pokryje odôvodnené potreby maloletého U. vzhľadom na jeho vek, štandardné aktivity, jeho zdravotný stav, ako aj čo sa týka bývania, potrieb a výdavkov do školy. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Pri rozhodovaní o výživnom súd v prvom rade prihliada na vek, zdravotný stav, ekonomické, sociálne, kultúrne prostredie a zázemie oprávneného, v tomto prípade maloletého dieťaťa. Vyživovacia povinnosť rodičov má slúžiť najmä na uspokojenie odôvodnených hmotných potrieb, ako bytovej otázky, ošatenia, stravovania detí. Výživné má však pokryť i ďalšie odôvodnené potreby, ktoré sú podstatné vzhľadom na výchovu a vývoj dieťaťa, ako vzdelanie, kultúrne a športové vyžitie, príprava na budúce povolanie, rekreácia a pod. Pod odôvodnené potreby spadá i odmena za zabezpečenie starostlivosti inou osobou, keď je matka dieťaťa napr. v zamestnaní, samozrejme, táto sa určuje podľa okolností konkrétneho prípadu a nevyhnutnosťou vybraného druhu starostlivosti. A priori sa za odôvodnené potreby dieťaťa môže považovať i tvorba úspor. Na odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne vplývajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného v tomto prípade otca maloletého dieťaťa. Ak sú tieto obmedzené, je zrejmé, že odôvodnenými budú môcť byť len bežné potreby nepresahujúce obvyklú základnú mieru potrieb oprávneného (R 5/1969).

14. Podľa názoru odvolacieho súdu v zmysle ust. § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci a podľa § 36 CMP je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Z uvedeného dôvodu pokiaľ došlo k zmene finančnej situácie niektorého z rodičov, ktorou odôvodňujú svoj návrh na zmenu výšky výživného voči maloletému dieťaťu, súd je povinný zistiť pravdivosť ich tvrdení a následne posúdiť odôvodnenosť ich návrhov. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca voči maloletému U. zo sumy 160,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie však nevyplýva, na základe akých skutočností rozhodol o zvýšení výživného otca voči maloletému dieťaťu práve v sume 200,- eur, a prečo vo zvyšku návrhu matky dieťaťa nevyhovel. Otec dieťaťa sám v priebehu konania udával rôzne výšky jeho mesačného príjmu, súdu predložil daňové priznanie za rok 2017 a peňažný denník za rok 2018, s ktorými listinami sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal a v tomto smere neprijal z nich žiaden záver. Pri rozhodovaní vychádzal iba z tvrdení otca na pojednávaní, že dosahuje príjem 600-800 euro v čistom. Súd prvej inštancie pochybil, keď sa podrobnejšie nezaoberal príjmom otca, nevyhodnotil otcom predložené daňové priznanie za rok 2017 a peňažný denník za rok 2018 a závery z týchto listín zistené neporovnal s tvrdením otca o jeho mesačno čistom príjme.

15. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vyzve otca maloletého dieťaťa, aby predložil daňové priznanie za rok 2018, peňažný denník za rok 2017 príp. iné listiny, na základe ktorých bude možné ustáliť príjem otca dieťaťa za rok 2018. Otec podrobne vypočúje k jeho príjmu za rozhodné obdobie, ktoré dosahuje zo živnosti a bude zaoberať aj výdavkami, ktoré otcovi so živnosťou vznikajú. Následne ustáli priemerný mesačný príjem otca a oprávnené potreby maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že Civilný mimosporový poriadok ukladá povinnosti aj účastníkom konania. Otec už v návrhu na začatie konania bol povinný úplne opísať rozhodujúce skutočnosti, označiť dôkazy na ich preukázanie a listinné dôkazy pripojiť k návrhu (§25, §26 CMP). Rovnako tak, na pojednávaní sú účastníci povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti a označiť dôkazy na ich preukázanie (§ 32 CMP). Otec, ako rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie (§ 63 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine).

16. Z uvedeného dôvodu je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, pre nedostatok dôvodov, navyše súd prvej inštancie riadne nezistil skutkový stav najmä vo vzťahu k príjmu otca maloletého dieťaťa a pri rozhodovaní vychádzal iba z príjmu, ktorý otec uviedol na pojednávaní. Napokon riadne nevyhodnotil listinné dôkazy predložené v konaní, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).